

VIZUÁLIS KULTÚRA KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI

TELJES KÖVETELMÉNYRENDSZER ÉS DIÁKTÁJÉKOZTATÓ

2026/2027. tanév • középszint

A dokumentum státusza

Iskolai diáktájékoztató a hatályos központi vizsgaszabályok alapján. A központi előírásokat és az iskolai felkészítési ajánlásokat elkülönítve közöljük. Az adott vizsgaidőszakra az Oktatási Hivatal által közzétett projekttemák, javítási-értékelési útmutatók és eszközlisták minden esetben elsőbbséget élveznek.

HIVATALOS ALAPDOKUMENTUM – OKTATÁSI HIVATAL

A jelen tájékoztató elsődleges szakmai alapja az Oktatási Hivatal „Vizuális kultúra – Részletes érettségi vizsgakövetelmény” című, 42 oldalas dokumentuma. A dokumentum közzétételi időpontja 2021. július 16., alkalmazásának kezdő dátuma 2022. január 1. A fájlnévben szereplő „2024” a 2024-től alkalmazott új érettségi követelményrendszerhez kapcsolódik; a dokumentum jelenleg a vizuális kultúra részletes közép- és emelt szintű követelményeinek alapidokumentuma.

Közvetlen OH-forrás: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatasi/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/vizu_kult_2024_e.pdf

A részletes követelmény két fő területre tagolódik: ALKOTÁS és BEFOGADÁS. A dokumentum meghatározza a középszinten elvárt vizuális kompetenciákat, többek között a vizuális nyelv és kompozíció tudatos használatát; a látványértelmezést és térábrázolást; a rajzolást, festést, kollázs, nyomtatást, makettezést, plasztika és digitális képalakítás alkalmazását; a kép és szöveg együttes használatát; a tárgy- és környezettervezést; továbbá az alkotói folyamat önreflektív bemutatását.

A központi követelmény és az éves vizsgaanyagok viszonya: ez az OH-dokumentum adja az állandó, részletes követelményi keretet. Ehhez kapcsolódnak az adott vizsgaidőszakban évente közzétett projekttemák, értékelési útmutatók, helyszíni eszközlisták és egyéb nyilvános vizsgaanyagok. Az éves dokumentumok nem helyettesítik az alapkövetelményt, hanem annak konkrét vizsgaévi alkalmazását adják.

1. A vizsga hivatalos szerkezete

A középszintű vizuális kultúra érettségi két gyakorlati vizsgarészből áll. A teljes vizsgán 150 pont szerezhető.

Vizsgaelem	Időtartam / forma	Pont	Lényege
Helyszíni alkotómunka	120 perc	20	A választott projekttemához kapcsolódó, a vizsga kezdetén megismert szabadkézi alkotófeladat.
Projektmunka	előre elkészített	40	Egy központilag megadott projekttema önálló, többféle alkotótevékenységet összekapcsoló feldolgozása.
Portfólió	előre összeállított	60	A vizsgázó korábbi saját munkáiból, kötött szempontok szerint kiválasztott 8 munkás gyűjtemény.
Portfólió bemutatása	15 perc	15	A válogatás, a saját munkák és alkotói döntések önálló bemutatása, értékelése.
Projektmunka bemutatása	15 perc	15	A projekt produktumának és alkotó-tervező folyamatának bemutatása digitális prezentáció segítségével.

2. Projektmunka – 40 pont

2.1. Mi a projektmunka?

A vizsgázó minden évben legalább két, központilag kiadott projekttéma közül választ egyet. A projekt egy bőséges asszociációs lehetőséget kínáló téma önálló vizuális feldolgozása. A feladat többféle tényleges alkotótevékenységet kapcsol össze, és épít a művészettörténeti, vizuális kommunikációs, média-, tárgytervezési és környezetkultúra-ismeretekre.

A központi projektfeladat leírása jellemzően tartalmaz:

- különböző művészettörténeti korszakokhoz kapcsolódó összehasonlító, értelmező vagy bemutató feladatot;
- vizuális kommunikációs, média- vagy mozgóképi kapcsolódású feladatot;
- tárgytervezési, tárgyalakotási vagy környezetkultúra-jellegű feladatot.

2.2. Választás, önállóság, eszközök

- A vizsgázó a közzétett projekttémák közül egyet választ.
- A projekt meghatározó követelménye, hogy a feldolgozás önálló munkafolyamat eredménye legyen.
- A projektmunka mérete nincs központilag meghatározva.
- A projekt elkészítéséhez választott eszközökről és anyagokról a vizsgázó maga gondoskodik.
- A gondolatmenetet és a teljes munkafolyamatot prezentáció formájában dokumentálni kell.

2.3. Mit érdemes megőrizni a munkafolyamatból?

A hivatalos projekt logikájából következően a dokumentációban célszerű megjeleníteni:

- a téma értelmezését és a kezdeti asszociációkat;
- a kutatást, kép- és művészettörténeti referenciákat;
- ötletvázlatokat és alternatív megoldásokat;
- technikai és anyagkísérleteket;
- a kivitelezés fontosabb fázisait;
- a végleges produktumot és az alkotói döntések rövid indoklását.

Iskolai ajánlás: a folyamatot már az első naptól dokumentáld; utólag sokkal nehezebb hiteles és áttekinthető prezentációt készíteni.

2.4. Leadás

Az elkészült projektmunkát és a készítés folyamatát bemutató prezentációt legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig kell beadni a vizsgaszervező intézmény igazgatójának, a készítő nevének és a választott témának a feltüntetésével. Az iskola ennél korábbi belső határidőt kijelölhet.

2.5. Értékelés

A leadott projektmunka 40 pontot ér. A konkrét értékelési szempontokat az adott év projekttémáihoz kiadott központi javítási-értékelési útmutató tartalmazza, ezért az éves projekt megjelenése után mindig azt kell elsődlegesen követni.

3. Helyszíni alkotómunka – 20 pont

3.1. A feladat jellege

A helyszíni alkotómunka feladata előzetesen nem nyilvános. A vizsgázó a gyakorlati vizsga megkezdésekor kapja meg a saját választott projekttémájához illeszkedő feladatot, és azt 120 perc alatt oldja meg.

- A megoldás szabadon választott szabadkézi, nem digitális technikával készül.
- A feladat témája kapcsolódik a projektmunkához.
- A helyszíni alkotás egyik szerepe, hogy a portfólióban szereplő munkák képi minőségével összevetve is igazolja a sajátkezűséget.

3.2. Ki biztosítja az eszközöket?

A szükséges alapvető képpalkotó eszközöket és anyagokat a vizsgázó biztosítja. Ez a grafikai, festői, modellező és szerkesztő eszközökre, valamint a megfelelő rajzlapokra is vonatkozik.

A 2026-os központi eszközlista alapján szükség lehet:

- többféle keménységű grafitceruzára, radírra, színes ceruzára, hegyezőre;

- rajztollra, tusra vagy diófacára;
- rajzkrétára, rajzszénre, porpasztellre és ezek használatakor fixálólakkra;
- akvarellre, temperára vagy akrilfestékre, ecsetekre;
- vizesedényre, rongyra vagy szivacsra;
- vonalzókra, körzőre;
- ollóra, ragasztószalagra, tubusos ragasztóra;
- A3-as, 200–250 g/m² modellező kartonra;
- a választott technikához alkalmas A3-as és A4-es rajzlapokra.

Fontos: az adott vizsgaidőszakra az Oktatási Hivatal külön eszközlíst teszt közzé; a vizsga előtt mindig az aktuális listát kell ellenőrizni.

3.3. Helyszíni vizsga – gyakorlati ellenőrzőlista

- ☐ Elolvastam az adott évi hivatalos eszközlíst.
- ☐ Minden választott technikához szükséges eszköz és anyag nálam van.
- ☐ Van megfelelő A3-as és A4-es rajzlapom.
- ☐ Az első percekben értelmezem a feladatot és készítek rövid tervet/vázlatot.
- ☐ Úgy osztom be a 120 percet, hogy a munka befejezett állapotba kerüljön.

4. Portfólió – 60 pont

4.1. Kötelező tartalom: pontosan 8 munka

Azonosító	Db	Kötelező kategória	Magyarázat
1	2	Sikeresen tartott munka	Két olyan saját munka, amelyet a vizsgázó kifejezetten sikeresnek tart.
2	1	Kevésbé sikeresen tartott munka	Olyan saját munka, amelynek problémáit, hiányosságait a vizsgázó felismeri és képes értékelni.
3	1	Legkedveltebb technikával készült munka	A vizsgázó számára legkedveltebb technikával készített saját alkotás.
4	1	Tárgy tervezését dokumentáló munka	A tárgytervezés folyamatát dokumentáló anyag; egy lapon több rajz is lehet.
5	1	Látvány alapján készült munka	Tanulmányrajz, festmény vagy plasztika; plasztika esetében fotó is bemutatatható.
6	1	Kép + szöveg kompozíció	A képet és szöveget együttesen alkalmazó vizuális kompozíció.
7	1	Szabadon választott téma	A vizsgázó által választott téma tetszőleges vizuális feldolgozása.

4.2. Méret és bemutatás

- A portfóliómunkák mérete nincs korlátozva.
- Az 1 × 1 méternél nagyobb vagy nem elmozdítható alkotásról A4-es méretű fotót kell bemutatni.
- Digitális produktum – például film vagy animáció – esetén a vizsgaszervező intézménynek biztosítania kell a megtekinthetőséget.

4.3. Kötelező azonosítás

A munkák hátoldalán szerepeljen a vizsgázó neve, a készítés dátuma, a fenti listának megfelelő azonosító szám és a konzulens aláírása. Tanulói jogviszonyban lévő, érettségi bizonyítvánnyal még nem rendelkező vizsgázó konzulense automatikusan a szaktanára.

4.4. Formai megfelelés – kritikus szabály

A portfóliónak mindhárom formai követelménynek meg kell felelnie:

- megfelelő számú, azaz 8 munkát tartalmaz;
- a munkák a kötelező lista szerint kerültek kiválogatásra;
- a munkák számmal történő azonosítása megtörtént.

FIGYELEM: ha a portfólió e formai követelmények bármelyikének nem felel meg, a portfóliót 0 pontra kell értékelni.

4.5. A portfólió értékelési területei

- I. Problémamegoldó képesség
- II. Vizuális kommunikációs képesség
- III. Kreativitás, tartalmi komplexitás
- IV. Közlés, kifejezés, alkotás technikája
- V. Összkép

Iskolai ajánlás: ne csak nyolc „szép” munkát válassz. A teljes anyag együtt mutassa meg a gondolkodásodat, technikai biztonságodat, kreativitásodat és fejlődésedet.

5. Gyakorlati vizsgarész II. – a bemutatások

5.1. Projektmunka bemutatása – 15 perc / 15 pont

A vizsgázó bemutatja a projekt produktumát, és digitális prezentáció segítségével szemlélteti az alkotó-tervező folyamatot. A bemutatás során a helyszíni alkotását is értelmezi a projekt, a projektproduktum és a portfólióban szereplő saját munkák összefüggésében.

5.2. Portfólió bemutatása – 15 perc / 15 pont

A vizsgázó a kiválogatott anyaghoz kapcsolódva önállóan bemutatja, értékeli és értelmezi munkáit, indokolja a válogatását, és ismerteti az alkotói munkáját irányító főbb gondolatokat.

5.3. A két bemutatás közös értékelési szempontjai

- Önismeret – személyes relevancia, önértékelés
- Érvelés
- Szaknyelv használata
- Téma felismerhetősége
- Nyelvhelyesség

6. Leadási és időzírtési szabályok

Mi?	Központi szabály	Iskolai teendő
Projekttemák közzététele	Az adott év két vizsgaidőszakára vonatkozó anyagokat az előző naptári év december 1-jéig kell nyilvánosságra hozni.	A megjelenés után azonnal választani és munkatervet készíteni.
Projekt + projektprezentáció	Legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig beadandó.	Az iskola korábbi belső határidőt jelölhet ki.
Portfólió	Legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig beadandó.	A véglegesítés előtt formai ellenőrzés szükséges.
Helyszíni alkotómunka	A vizsga napján, 120 perc alatt készül.	Aktuális eszközlista alapján teljes felszerelést hozni.

7. Sajátkezűség és önálló munka

A projekt munkának és a portfólióban szereplő munkáknak a vizsgázó saját szellemi és gyakorlati teljesítményét kell képviselniük. Ha az értékelő vagy a vizsgabizottság azt észleli, hogy a projekt munka vagy a portfólió más személy szellemi terméke, a vizsgaszabályzat megfelelő rendelkezései szerint kell eljárni.

Iskolai alapelv: a konzultáció segítséget jelenthet a gondolkodásban, de nem helyettesítheti a tanuló saját döntéseit és alkotói munkáját.

8. Teljes diák-ellenőrzőlista

- ☐ Kiválasztottam az aktuális központi projekttémák közül egyet.
- ☐ A projektem kutatását, vázlatait, kísérleteit és munkafázisait folyamatosan dokumentálom.
- ☐ A projektproduktum és a digitális folyamatprezentáció elkészült.
- ☐ A portfólióm pontosan 8 munkából áll.
- ☐ A 8 munka minden kötelező kategóriát lefed.
- ☐ Minden portfóliómunka hátoldalán szerepel a nevem, a dátum, a kategóriaazonosító és a konzulens aláírása.
- ☐ A projektet és a portfóliót a határidőig leadtam.
- ☐ A helyszíni alkotómunkához szükséges aktuális eszközlistát ellenőriztem.
- ☐ A vizsga napjára minden szükséges eszközt és anyagot magammal viszek.
- ☐ Képes vagyok 15 percen belül bemutatni a portfóliómat.
- ☐ Képes vagyok 15 percen belül bemutatni a projektemet és annak alkotói folyamatát.
- ☐ A bemutatás során tudok szaknyelven beszélni a saját döntéseimről, sikereimről és fejlesztendő pontjaimról.

9. Mit frissítünk minden vizsgaévben?

A vizsgaszerkezet és az alapkövetelmények mellett vannak évente megjelenő nyilvános anyagok. A tanulónak és a felkészítő tanárnak az adott vizsgaidőszakra mindig ellenőriznie kell:

- az aktuális középszintű projekttémákat;
- a projektfeladatok javítási-értékelési útmutatóját;
- a középszintű helyszíni alkotómunka eszközlistáját;
- az Oktatási Hivatal által közzétett aktuális értékelőlap-mintákat és tájékoztatókat.

2027. tavaszi vizsga: a dokumentum elkészítésekor (2026. szeptember) a 2027-es tavaszi projekttémák még nem kerültek közzétételre; a központi szabály szerint az éves anyagok közzétételi határideje 2026. december 1.

10. Hivatalos források

1. Oktatási Hivatal – Vizuális kultúra: Részletes érettségi vizsgakövetelmény. Közzététel: 2021. július 16.; alkalmazás kezdete: 2022. január 1. Ez a dokumentum a jelen tájékoztató elsődleges részletes szakmai forrása.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/vizu_kult_2024_e.pdf

2. Oktatási Hivatal – érettségi vizsgák nyilvánosságra hozott anyagai. Az OH vizsgaidőszakonként külön közzéteszi a vizuális kultúra projekttémáit, javítási-értékelési útmutatóját, helyszíni eszközlistáját és értékelőlap-mintáit:

<https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi>

3. A 2026-os középszintű vizuális kultúra nyilvános vizsgaanyaga – a jelen dokumentumban szereplő részletes portfólió-, projekt-, helyszíni és bemutatási szabályok ellenőrzésének alapja.

Záró megjegyzés

Ez a tájékoztató a felkészülést segíti, de nem helyettesíti az adott vizsgaidőszak hivatalos központi dokumentumait. Ha az éves kiírás vagy jogszabály módosul, mindig az aktuális hivatalos előírás az irányadó.